

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA FRANCOUZSKÉHO JAZYKA

ANGLICISMY V SOUČASNÉ FRANCOUZŠTINĚ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Lucie Dvořáková

Francouzský jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Radka Fridrichová, Ph.D.

Plzeň, 2014

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni 8. 4. 2014

.....

Děkuji Mgr. et Mgr. Radce Fridrichové, Ph.D, za odborné vedení a užitečné rady ohledně mé bakalářské práce. Poděkování dále náleží mé rodině, která mě plně podporovala po celou dobu studia.

OBSAH

ÚVOD	2
1. STRUČNÝ NÁSTIN ANGLICISMŮ V HISTORICKÉM KONTEXTU	3
1.1. Počátky pronikání anglicismů do francouzštiny	3
1.2. Anglicismy od 19. století až dodnes.....	6
2. ANGLICISMY VE FRANCOUZSKÉM PROSTŘEDÍ.....	14
2.1. <i>Franglais</i> a anglicismy	14
2.2. Výpůjčky z anglo-saské syntaxe a morfologie	17
2.2.1. Změny syntaktické.....	17
2.2.2. Změny morfologické	18
3. VYBRANÉ ANGLICISMY V RŮZÝCH ODVĚTVÝCH LIDSKÉ ČINNOSTI NA POZADÍ SLOVNÍKU <i>TLFi</i>	19
3.1. Anglicismy v reklamě.....	19
3.2. Anglicismy ve světě médií a filmu.....	21
3.3. Anglicismy z oblasti práce a obchodu.....	23
3.4. Anglicismy z oblasti sportu a volného času.....	24
3.5. Anglicismy z oblasti informatiky.....	26
3.6. Anglicismy z oblasti každodenního života	27
4. ČETNOST ANGLICISMŮ V SOUČASNÉ FRANCOUZŠTINĚ	29
4.1. Četnost anglicismů ve světě médií a filmu	29
4.2. Četnost anglicismů z oblasti práce a obchodu	30
4.3. Četnost anglicismů z oblasti sportu a volného času	32
4.4. Četnost anglicismů z oblasti informatiky	34
4.5. Četnost anglicismů z oblasti každodenního života	35
5. ZÁVĚR.....	37
RÉSUMÉ.....	39
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	40

ÚVOD

Angličtina, jako mezinárodní jazyk, ovlivnila a ovlivňuje všechny jazyky, já se na následujících stránkách zaměřím pouze na její vliv na francouzštinu. Ačkoliv si dnes francouzština z angličtiny vypůjčuje mnoho, v minulosti byla situace zcela opačná, francouzština do velké míry ovlivnila angličtinu, nikoliv naopak. Postupně se však role obracely a dnes je vliv angličtiny na francouzštinu zcela nepopíratelný. Nesmíme se však domnívat, že výpůjčky z angličtiny hrály ve francouzštině prim vždy. Dříve na francouzštinu působila především italština, španělština, arabština nebo holandština. Angličtina se dostala do popředí až poměrně nedávno, jak se dozvíme v kapitole věnované historii anglicismů. Dnes angličtina proniká do všech oblastí od vědy a techniky přes obchod, média a sport až do francouzských domácností. Nesmíme zapomenout ani na svět reklamy, kde udělala angličtina asi největší pokrok. Anglicismům v jednotlivých oblastech je věnována celá jedna kapitola.

Bakalářskou práci tvoří pouze teoretická část, součástí práce je i praktický výzkum. Ten se prolíná celou prací, nejvýznamnější je však v posledních dvou částech práce, ve kterých se zabývám nejprve rozdělením anglicismů podle oblastí a pak jejich četností. Veškeré anglicismy v textu uvedené byly konzultovány se slovníkem *Le Trésor de la Langue Française informatisé*, důležitým poznatkem je i fakt, že se mi hledané výrazy často nepodařilo v databázi nalézt. K výzkumu četnosti anglicismů jsem použila databázi francouzského deníku *Le Figaro*, která posloužila jako jazykový korpus. Tyto anglicismy tedy prošly jak slovníkem *Le Trésor de la Langue Française informatisé*, tak databází *Le Figaro*.

Cílem práce bylo rozdělit jednotlivé anglicismy podle oblastí jejich působení a zjistit, zda jsou ve francouzštině skutečně používány. Jak vyplývá z poslední kapitoly, některé z nich jsou používány hojně, zatímco jiné téměř vůbec. Jak je uvedeno výše, anglicismy byly zkoumány na pozadí francouzských novin, tedy tištěného zdroje, který podává široké spektrum informací a nezaměřuje se na žádnou konkrétní oblast zvlášť. Musíme tedy počítat s tím, že situace v mluvené francouzštině se může trochu lišit, stejně tak jako situace uvnitř jednotlivých odvětví. Například termíny z oblasti sportu budou jistě čtenější u sportovních fanoušků, a i jejich výskyt v časopise věnovanému sportu bude hojnější.

1. STRUČNÝ NÁSTIN ANGLICISMŮ V HISTORICKÉM KONTEXTU

1.1. Počátky pronikání anglicismů do francouzštiny

Vzájemné ovlivňování angličtiny a francouzštiny se datuje již od roku 1066, kdy došlo k ovládnutí Anglie Normany.¹ Toho roku se normanský vévoda Vilém Dobyvatel se svým vojskem vylodil na pobřeží Anglie a zvítězil v bitvě u Hastingsu nad svým anglickým rivalem Haroldem II., a stal se tak anglickým králem. Normané s sebou přinesli mnoho změn, mezi těmi nejvýznamnějšími jsou změny jazykové. Angličtina, která byla do té doby úředním jazykem, byla nahrazena francouzštinou.² Francouzština se stala jazykem aristokracie, Dvora, soudů a církve. Proto také v anglické slovní zásobě lze bez problémů najít francouzský původ mnoha odborných výrazů, které se v té době dostaly do angličtiny. Jsou to například slova z oblasti politiky (*crown, council, count, duke, justice, obedience*), z církevní oblasti (*abbot, cardinal, charity, grace, mercy, pilgrim, sacrament*), ale také z běžného života (*catch, county, pay, peace, poor, poverty, rich, treasure, wait*).³ Pronikání francouzských slov do anglické slovní zásoby mělo za následek i vznik tzv. dublet, což jsou dvojice synonymních slov, z nichž jedno je původu anglo-saského a druhé původu francouzského, například: *to come – to arrive, to end – to finish, to ask for – to demand, to wed – to marry, to win – to gain, work – labour, child – infant, folk – people, wish – desire, deep – profound*. Tento jev je rovněž patrný u hospodářských zvířat, jejichž názvy jsou domácího, tzn. anglického původu, ale název jejich masa, tedy termíny odborné, kulinářské, jsou původu francouzského: *pig – pork, cow – beef, calf – veal*.⁴ Přestože vztah mezi angličtinou a francouzštinou byl od dobytí Anglie blízký, jazykové výpůjčky mezi těmito dvěma jazyky probíhaly nevyváženě. V době od poloviny 11. století do 17. století přecházely z francouzštiny do angličtiny tisíce slov. Kromě slov, která jsme již uvedli výše, sem patří ještě například *tower* (z fr. « tour »), *table, lamp, gentle* (nejprve ve významu « bien né », pak « généreux » a nakonec « de bonne famille » z něhož vzniklo *gentleman*) nebo *forest* (z fr. « forêt »). Tento proces se obrátil až v polovině 18. století, kdy angličtina překonala kanál La Manche a začala obohacovat francouzštinu. Od poloviny

¹ WALTER, Henriette. *L'Aventure des mots français venus d'ailleurs*. Paris: Robert Laffont, 1997, str. 178.

² VONDRÁČEK, Antonín. Úvod do studia francouzského jazyka. Západočeská univerzita – Pedagogická fakulta, 1995, str. 95.

³ WALTEROVÁ, Henriette. Francouzština známá i neznámá. Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 70-71.

⁴ VONDRÁČEK, Antonín. Úvod do studia francouzského jazyka. Západočeská univerzita – Pedagogická fakulta, 1995, str. 95-96.

20. století fenomén pronikání anglicismů do francouzštiny ještě nabral na intenzitě.⁵ Dnes tedy můžeme potvrdit, že nejméně 50 % slovní zásoby angličtiny pochází z francouzštiny,⁶ oproti tomu francouzština obsahuje pouze něco mezi 3 – 5 % výpůjček z angličtiny.⁷

Prvními výpůjčkami byla slova označující světové strany (*est, nord, ouest, sud*) nebo například *bateau*, které byly odvozeny od slov anglo-saského původu. Nejedná se o výpůjčky z angličtiny v pravém slova smyslu, ale o odvozeniny slov, která tvoří anglo-saský superstrát.⁸ Tato slova začala do francouzštiny pronikat ve Středověku přibližně ve 12. století. V této době také dochází ke změnám v ortografii, což dokazuje rozdíl mezi psanou a mluvenou podobou slov, který je patrný v obou jazycích. Vulgární latina nedala vzniknout pouze románským jazykům, ale prostřednictvím francouzštiny ovlivnila i angličtinu. Například francouzská slova *dette* a *doute* mají původ v latinských výrazech *debitum* a *dubitum* obsahujících „b“, které se zachovalo pouze v jejich anglických překladech *debt* a *doubt*. Stejně tak *règne* pocházející z latinského *regnum* dalo vzniknout *reign* v angličtině.⁹ Středověk je také obdobím velké jazykové roztříštěnosti, každý region, dokonce každá obec mluvila svým nářečím. Za společný jazyk byla vybrána pařížská francouzština, tedy z oblasti Ile-de-France. Přispěla k tomu zejména velmi výhodná zeměpisná poloha Paříže, dále pak výhody ekonomické a kulturní, neboť se Paříž nacházela v úrodné oblasti, a o něco později ke zvýšení prestiže jazyka oblasti Ile-de-France přispěla také literární tvorba podporovaná Dvorem.¹⁰

V 16. století dochází k obohacování francouzštiny, toto století je obdobím, v němž se francouzský jazyk rozšířil o stovky slov, zvláště pak o slova přejatá z italštiny, ale i z arabštiny, řečtiny, španělštiny a dalších jazyků. Pohled na obohacování francouzštiny je dobře patrný z Ronsardova výroku: „*Čím více slov budeme mít v našem jazyce, tím bude dokonalejší*“.¹¹

⁵ WALTER, Henriette. *L'Aventure des mots français venus d'ailleurs*. Paris: Robert Laffont, 1997, str. 178.

⁶ VONDRÁČEK, Antonín. Úvod do studia francouzského jazyka. Západočeská univerzita – Pedagogická fakulta, 1995, str. 96.

⁷ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <<http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

⁸ HÖFLER, Manfred. *Dictionnaire des anglicismes*. Paris: Librairie Larousse, 1982, str. 5.

⁹ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <<http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

¹⁰ WALTEROVÁ, Henriette. *Francouzština známá i neznámá*. Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 76-78.

¹¹ Tamtéž, str. 90-93.

Oproti předešlému století rozkvětu bylo 17. století obdobím normalizace jazyka. K tomuto účelu byla v roce 1635 založena Francouzská akademie (*Académie française*) kardinálem Richelieu. Cílem této instituce bylo dohlížet na čistotu francouzského jazyka, očistit ho od jeho pokleslých forem, usměrňovat jeho vývoj, vypracovat gramatiku a zejména slovník. Za pokleslé formy byly považovány regionální výrazy, cizí slova, technické termíny a žargon. Na prvním akademickém slovníku *Dictionnaire de l'Académie* se začalo pracovat v roce 1639, dokončen byl ale až o 55 let později, tedy roku 1694. Tento slovník zaznamenával úzus, avšak ne úzus většiny, ale úzus nazývaný *bel usage*, to znamená mluvu lidí u královského dvora a lidí urozených.¹² Obsahoval pouze hesla, která byla určena „slušným lidem“ (*honnête homme*).¹³ Ideál „slušného člověka“ vznikl ve Francii v 17. století a označuje muže žijícího u dvora, který se umí pohybovat ve společnosti, ovládá umění konverzace, zajímá se o kulturu a má všeobecný přehled.¹⁴ Ze slovníku byly vyloučeny regionalismy a odborné výrazy týkající se umění, vědy a techniky, kromě těch, které se používaly u dvora. Ve slovníku tedy najdeme mnohem více hesel spjatých s lovem než například se zemědělstvím. Slovník ale neobsahoval ani některé výrazy, které byly v této době běžně používány. V důsledku purismu se slovní zásoba francouzštiny příliš neobohacovala, zejména ne o výpůjčky z angličtiny, do francouzštiny proniká pouze několik málo výrazů z italštiny, španělštiny, holandštiny a němčiny, tedy ze sousedních zemí.¹⁵ Podíváme-li se na počet anglicismů ve slovníku, první vydání jich obsahovalo pouze následujících jedenáct: *boulingrin* (z *bowling green*), *dérivé* (z *drive*), *dogue*, *doguin* (« jeune dogue »), *falot* (z *fellow*), *gigue*, *haquenée* (« petite jument »), *moire*, *ramberge* (z *rowbarge*), *parlement* a *puritain* (z *puritan*). V každém dalším vydání se počet anglicismů zvyšoval, takže osmé vydání slovníku z roku 1935 obsahovalo celkem přibližně 540 anglicismů.¹⁶

Na rozdíl do 17. století, které s přáním očistit jazyk potlačilo veškerou zálibu v invenci, 18. století se projevilo jako období, v němž se rozšiřování slovní zásoby uskutečňovalo podstatně svobodněji.¹⁷ Až do období kolem roku 1760 byly snahy o

¹² WALTEROVÁ, Henriette. Francouzština známá i neznámá. Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 95-96.

¹³ Le lexique au XVIIe siècle [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <http://www.diachronie.be/cours/lexique/lexique_17e.html.

¹⁴ L'honnête homme. Histoire de la littérature française [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <http://www.la-litterature.com/dsp/dsp_display.asp?NomPage=3_17s_007_honneteHomme.

¹⁵ Le lexique au XVIIe siècle [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <http://www.diachronie.be/cours/lexique/lexique_17e.html.

¹⁶ WALTER, Henriette. L'Aventure des mots français venus d'ailleurs. Paris: Robert Laffont, 1997, str. 185.

¹⁷ WALTEROVÁ, Henriette. Francouzština známá i neznámá. Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 107.

začlenění anglo-saských slov mařeny puristy, poté se anglicismy dočkaly svého znovuzrození. První masivní výpůjčky z angličtiny se datují přibližně k období Velké francouzské revoluce. Vlivem osvícenství se francouzská společnost otevřela vlivům ze zahraničí, zejména těm, které přicházely z Anglie. Pozornost přitahuje britský parlamentarismus a liberalismus,¹⁸ stejně tak jako Americká válka za nezávislost v letech 1775 – 1783.¹⁹ Francouzi se začali živě zabývat anglickou ústavou, společenským systémem a anglickou přírodovědou a filozofií. Tyto vlivy, jak britské tak americké, přilákaly další anglicismy do francouzské slovní zásoby.²⁰ Sám francouzský generál La Fayette byl do USA pozván Georgem Washingtonem. Zúčastnil se Americké války za nezávislost a podílel se na vydání Deklarace práv člověka a občana.²¹ Po svém návratu přispěl svými znalostmi a zkušenostmi k poznávání této země za Atlantikem. Anglicismy z této doby jsou například *ordre* (1771) nebo *officiel* (1778).²² V době kolem Francouzské revoluce se ve francouzštině také zabydlují anglické kalky, tzn. doslovně přeložené výrazy z angličtiny, jako například *lune de miel* „líbánek“, *juge de paix* „smírčí soudce“, *machine à vapeur* „parní stroj“, *question préalable* „předběžná otázka“, *liberté de la presse* „svoboda tisku“, *ordre du jour* „pořad dne“, *libre-penseur* „volnomyšlenkářský člověk“ nebo *hors-la-loi* „psanec“.²³

1.2. Anglicismy od 19. století až dodnes

V 19. století se slova z angličtiny již nepřekládala, což byl předobraz toho, jak vypadá slovní zásoba francouzštiny dnes. Například slovo *handicap* přišlo do francouzštiny v roce 1827.²⁴ Toto slovo má původ v irském slovním spojení *hand i' the cap* (*hand in cap*), což znamená „ruka v klobouku“. Jeho definice byla původně spojena pouze s dostihovými závody koní, při kterých neměli soupeři stejné šance na výhru.²⁵ Význam

¹⁸ WALTER, Henriette. *L'Aventure des mots français venus d'ailleurs*. Paris: Robert Laffont, 1997, str. 180.

¹⁹ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <<http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>>.

²⁰ WALTER, Henriette. *L'Aventure des mots français venus d'ailleurs*. Paris: Robert Laffont, 1997, str. 180.

²¹ Gilbert du Motier, markýz de La Fayette [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/La_Fayette>.

²² La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <<http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>>.

²³ WALTER, Henriette. *L'Aventure des mots français venus d'ailleurs*. Paris: Robert Laffont, 1997, str. 184-185.

²⁴ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <<http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>>.

²⁵ Handicap. Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR: Naše řeč [online]. [cit. 2014-01-26]. Dostupné z: <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6678>>.

tělesné vady toto slovo získalo v roce 1854. Ačkoliv je anglo-saský původ tohoto slova zřejmý, je dnes běžně používáno.

Co se týče počtu anglicismů, ve druhé polovině 19. století se jich do francouzštiny začlenilo více než v první polovině 20. století. Obecně lze říci, že konce století přinášely do jazyka více anglických výrazů, než jejich začátky.

Až do poloviny 20. století byla francouzština považována za jazyk diplomacie, před první světovou válkou byly všechny významné mírové smlouvy uzavírány v tomto jazyce. První smlouva v Evropě, která byla sepsána rovnocenně ve francouzštině i v angličtině, byla právě ta ukončující první světovou válku uzavřená ve Versailles.²⁶ Dnes se už francouzština svým privilegovaným mezinárodním postavením pyšnit nemůže, neboť tento primát převzala v období mezi dvěma válkami angličtina. Dnes jsou na mezinárodních kongresech, i když se konají ve Francii, referáty přednášeny stále méně často ve francouzštině, zvláště v oblasti fyziky, chemie a astronautiky. V humanitních vědách je situace o něco lepší, přesto jsou ale mezinárodní kongresy, kde by se většina referátů přednášela francouzsky, považovány za raritu. *Société Internationale de la Linguistique Fonctionnelle* k této zvláštnosti však patří. Tato lingvistická společnost, která organizuje každý rok kongres v jiné zemi Evropy, Afriky nebo Ameriky, připouští na svých shromážděních všechny jazyky a vydává své oběžníky ve třech jazycích (francouzsky, anglicky, a v jazyku země, v níž se koná kolokvium). Přesto jsou referáty přednášeny a napsány vždy více než z 90 % ve francouzštině. Tento kongres však zůstává výjimkou a je třeba přiznat, že se francouzština exportuje stále obtížněji.²⁷

Francouzština má s angličtinou společných přibližně 3 222 slov, jsou to především slova končící na *-tion*, například *motion*, *notion*, *attention*, *action*, *prétention* a další.²⁸ Stejně tak mohou uživatelé francouzštiny bez problémů identifikovat jako anglicismy výrazy končící na *-ing* jako *jogging*, *parking*, *mailing* nebo podstatná jména typu *skipper* « barreur » „kormidelník“, *top model* « manequin vedette » nebo *desk* « bureau des dépêches », neboť se jejich grafická a fonetická podoba liší od tradiční podoby francouzštiny.

²⁶ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: < <http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

²⁷ WALTEROVÁ, Henriette. Francouzština známá i neznámá. Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 173-175.

²⁸ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: < <http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

Některá slovní spojení jako *donner le feu vert* nebo *prendre en compte* pocházející z krajiny za kanálem La Manche se však již tak vžila do slovní zásoby francouzštiny, že by většině Francouzů dělalo problémy vzpomenout si na jejich francouzské ekvivalenty *donner l'autorisation* a *tenir compte (de)*. Aniž by si někdo uvědomoval jejich anglický původ, začlenily se do francouzské slovní zásoby i některé kalky z angličtiny, jako například *ce n'est pas ma tasse de thé*, který nahradil starý výraz *très peu pour moi*. Výraz *être en charge (de)* se stal častěji používaným než *être responsable (de)* a Francouzi mluví čím dál tím častěji o *le future* než o *l'avenir*. Ještě těžší je rozpoznat britský původ u slov přejatých před více než dvěma stovkami let, což je případ *prendre en considération*, *hors-la-loi*, *lune de miel*, *libre-penseur* nebo *non-sens*. Stejně je to i s podstatným jménem *patient*, přídavnými jmény *romantique* a *sentimental* a se slovní zásobou z oblasti politiky vypůjčenou z angličtiny za dob revoluce.²⁹

Jak si ukážeme na následujících příkladech, přejímání slov z angličtiny není fenoménem poslední doby ani módním výstřelkem, jak si mnohdy myslí veřejnost. Přesvědčení, že používání anglo-saských výrazů je moderní, přetrvává v naší společnosti dodnes, třebaže se tyto výrazy dají jednoduše přeložit do francouzštiny. Všechny níže uvedené anglicismy jsou převzaty ze slovníku *Dictionnaire des Anglicismes* z nakladatelství Robert.³⁰ Nejedná se o kompletní výčet, následující anglicismy uvádíme pouze jako příklady, na kterých si názorně ukážeme způsob jejich začleňování do francouzské slovní zásoby, přičemž některé z nich se staly nedílnou součástí francouzštiny, zatímco jiné se vůbec neuchytily. Například výraz *breakfast* se ve francouzštině poprvé objevil v roce 1865. Přestože je tento anglicismus staršího data a dalo by se tedy čekat, že se ve francouzské slovní zásobě již pevně usadil, není tomu tak. Heslo *breakfast* se sice začlenilo do francouzského slovníku, konkrétně jej můžeme najít v *Le Trésor de la Langue Française informatisé* (TLF), Francouzi tento výraz ale téměř vůbec nepoužívají a ani jeho doslovný překlad « *pause rapide* » jim nic neříká. Ponechali si francouzský výraz « *petit déjeuner* ». Ani výraz *businessman* (1871) se ve společnosti příliš neuchytil, Francouzi stále preferují svého « *hommes d'affaires* ». *Film* (1889) je výraz používaný mnohem více, dokonce ještě před vynálezem kina. V roce 1889 mělo toto slovo význam « *bande de pellicule de photographie instantanée* », po vynálezu kinematografu roku 1895 získalo

²⁹ WALTER, Henriette. *L'Aventure des mots français venus d'ailleurs*. Paris: Robert Laffont, 1997, str. 192.

³⁰ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: < <http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

slovo význam « bande de pellicule de cinéma ». ³¹ Dříve používaný překlad « pellicule » byl ale odsouzen k zániku s nástupem fotografie a digitálního kina. Výraz *chewing-gum*, který byl poprvé ve francouzštině použit roku 1904 je anglicismus, který zcela vytlačil do pozadí francouzský výraz « gomme à mâcher ». ³² Jedinou výjimku představuje Québec, kde je slovní spojení « gomme à mâcher » používáno častěji než jeho anglický konkurent. V Québecu se anglicismus *chewing gum* neuchytil a dokonce je jeho užívání kritizováno kvůli jeho odlišné morfologii a špatné adaptaci na systém francouzštiny. ³³ Slovesa *chew* a *mâcher* (žvýkat) jsou synonymní, kořen slova „che“ se objevuje v obou výrazech. Dalším hojně užívaným anglicismem je *week-end* (1906). Slovo pochází z anglického « weekend », které můžeme doslovně přeložit jako « fin de semaine » nebo « congé de fin de semaine ». ³⁴ Slovní spojení *fin de semaine* se používá především v Québecu, kde dokonce Úřad pro francouzský jazyk (*Office de la langue française*) odmítl uznat konkurenční *week-end* jako jeho synonymum. Výraz *fin de semaine* nemusí však být v ostatních frankofonních zemích pochopen stejně. Mimo Québec může znamenat poslední dva dny pracovního týdne, tedy čtvrtek a pátek. ³⁵ Dalším anglicismem je *bowling* (1908), který úplně odsunul do pozadí původní francouzský výraz « jeu de quilles ». *Puzzle* z roku 1909 je výpůjčkou z angličtiny, která nemá francouzský překlad vůbec. Anglicismus *pull-over*, který vznikl ve Spojených státech roku 1924, se ve Francii objevil o rok později. *Pull-over* vznikl ze spojení slov *to pull* « tirez » a *over* « par dessus » ³⁶, ze kterého později vzniklo zjednodušené *pull*. Ve francouzštině existuje pro tento výraz ekvivalent « chandail », který se ale dnes již nepoužívá, můžeme tedy říci, že *pull* strčil *chandail* do „skříně francouzského jazyka“. ³⁷ Výjimkou je opět Québec, kde se doporučuje užívat francouzský výraz *chandail* namísto zmíněného anglicismu. ³⁸ Další výpůjčkou z angličtiny je *slogan* (1931), výraz, který je dnes používán především v reklamě. Toto slovo téměř úplně ztratilo svůj doslovný překlad « cri de guerre » „bojovný pokřik“, který pochází z galského překladu. Opisná fráze « courte phrase percutante » se neuchytila. Pokud bychom tedy

³¹ Le Trésor de la Langue Française informatisé [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: < <http://atilf.atilf.fr/>.

³² La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: < <http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

³³ Le grand dictionnaire terminologique. Office québécois de la langue française [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.gdt.oqlf.gouv.qc.ca/>.

³⁴ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: < <http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

³⁵ Week-end [online]. [cit. 2014-01-26]. Dostupné z: < <http://fr.wikipedia.org/wiki/Week-end>.

³⁶ Le Trésor de la Langue Française informatisé [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: < <http://atilf.atilf.fr/>.

³⁷ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: < <http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

³⁸ Le grand dictionnaire terminologique. Office québécois de la langue française [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.gdt.oqlf.gouv.qc.ca/>.

chtěli toto slovo přeložit do francouzštiny jednoslovným výrazem, museli bychom použít « propagande ». Bohužel, tento výraz byl spojován s politickou propagandou, zejména s nacistickou propagandou za druhé světové války, propagandou Spojených států a Sovětského svazu během studené války.

Ve stejném roce jako slovo *slogan* přišla do Francie vlna americké kultury.³⁹ V tomto roce se totiž společnost Coca Cola rozhodla změnit vzhled Santy Clause, ve Francii známého jako Otec Vánoc (*Père Noël*). Coca Cola byla oblíbeným nápojem především v letních měsících, firma však usilovala o zvýšení prodejnosti i v zimě. Společnost přišla s odvážným nápadem propojit Coca Colu se Santa Clausem. Do té doby neměl Santa žádnou konkrétní podobu, byl to buď světec, nebo byl oděn do zelené či bílé barvy nebo kožešin. S moderním vzhledem Santy přišel kreslíř Haddon Sundblom, který na Vánoce roku 1931 vytvořil pro Coca Colu reklamu, ve které je Santa Claus prezentován jako dobromyslný stařík s bříškem a plnovousem, oblečený do firemních barev Coca Coly, tedy červeného kabátu s bílým lemováním, a třímající v ruce láhev tohoto nápoje. Společnost Coca Cola tedy neovlivnila pouze slovní zásobu francouzštiny, její Santa Claus se stal mezinárodní ikonou Vánoc.⁴⁰

Značný vliv na francouzskou slovní zásobu měla také druhá světová válka. Příval anglicismů nebyl nikdy tak velký, jako v letech následujících po ukončení druhé světové války. Například Marshallův plán, který byl přijat v roce 1947, významně přispěl k poangličtění jak francouzské společnosti, tak jazyka.⁴¹ Marshallův plán přispěl k hospodářské rekonstrukci západní Evropy, obnovil průmysl, zemědělství a oživil mezinárodní obchod. Během čtyř let, kdy plán trval, poskytly Spojené státy západní Evropě pomoc ve výši přibližně 13 miliard dolarů (85 miliard euro). USA si touto hospodářskou pomocí zabezpečily vliv a prestiž v Evropě, která se postupně rozdělila na bohatnoucí Západ a zaostávající Východ, neboť země východního bloku tento plán

³⁹ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: < <http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

⁴⁰ Ježíšek čili Santa se narodil právě před 80 lety v Coca-Cole [online]. [cit. 2014-01-26]. Dostupné z: < <http://dialog.ihned.cz/c1-54211920-jezisek-cili-santa-se-narodil-prave-pred-80-lety-v-coca-cole>.

⁴¹ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: < <http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

odmítly. Marshallův plán měl samozřejmě pozitivní dopad i na americké obchodníky, kteří svým zbožím zaplavili evropský trh.⁴²

Po zavedení Marshallova plánu se příliv anglo-saských slov a slovních spojení ještě zdvojnásobil. Jako příklad anglicismu, který se objevil po roce 1947, můžeme uvést *planning*, který nahradil francouzský výraz « *emploi du temps* » „časový rozvrh“. Dále pak *flash*, které se ve svém původním významu objevilo v roce 1918 a označovalo rychlou scénu při filmovém promítání. Ve svém druhém významu krátké zprávy, která se šířila především tiskem, se začalo používat v roce 1955. S anglicismem *flash* souvisí *flash-back* (1951), pro který existuje francouzský ekvivalent « *retour en arrière* » „návrat“. V roce 1960 se ve francouzštině objevil *brainstorming*, jehož doslovný překlad je « *tempête de cerveaux* » „bouře mozku“. Tento výraz se používá pro označení schůze, která slouží jako příprava na nadcházející událost a na které zúčastnění prezentují svoje názory a nápady. Tento anglicismus nenalezneme v TLF, avšak nalezneme ho v databázi *Le grand dictionnaire terminologique du Québec* (GDT), která nám doporučuje používat ekvivalentní francouzský výraz « *remue-méninges* ». Oproti tomu anglicismus *briefing* z roku 1945 v TLF nalezneme, slovník uvádí jako definici « *réunion d'information* ». Tento anglicismus pronikl do francouzštiny na konci druhé světové války a označuje krátkou informační schůzku, která předchází nějakému úkolu. Od roku 1951 se tento výraz prosazuje zejména ve světě podnikání, význam se však nezměnil. Výrazy *brainstorming* a *briefing* jsou si významově velice blízké. Jako další výpůjčku můžeme uvést *tee-shirt* (1950) nebo *T-shirt* (1960)⁴³, obě dvě grafické podoby jsou používány a vyskytují se ve slovníku TLF.

Anglicismy týkající se informatiky začaly do francouzštiny pronikat v sedmdesátých letech, ale opravdového „boomu“ se dočkaly až v letech devadesátých.⁴⁴

V sedmdesátých letech, konkrétně v roce 1970, vznikl také první slovník anglicismů Gilles Colprona *Les anglicismes au Québec*. První verze slovníku je pokusem o popis anglicismů užívaných v kanadské francouzštině, autor jich shromáždil asi 2 200,

⁴² Marshallův plán [online]. [cit. 2014-01-26]. Dostupné z: < http://cs.wikipedia.org/wiki/Marshall%C5%AFv_p1%C3%A1n.

⁴³ Le Trésor de la Langue Française informatisé [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: < <http://atilf.atilf.fr/>.

⁴⁴ La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: < <http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

považuje je za neologismy a nijak je neodsuzuje. V dalších vydáních je zřetelný posun ke korektivnímu přístupu a ve slovníku jsou uvedeny pouze anglicismy, které není nutné užívat, neboť k nim existují francouzské ekvivalenty. Zatím poslední verze slovníku byla vydána v roce 1998 a obsahuje asi 5 000 anglicismů. V prvním vydání slovníku jsou anglicismy rozděleny do devíti kapitol. Autor rozlišuje anglicismy fonetické (výslovnost koncových souhlásek ve slovech *cantaloup* nebo *thermostat*), grafické (*language* místo *langage*, *blvd* místo *boul.*), morfologické (*transformeur* místo *transformateur*), gramatické (*les argents* místo *de l'argent*), sémantické (*lait évaporé* místo *lait concentré*), lexikální (*speech* místo *discours*), frazeologické (*faire face à la musique* místo *affronter la situation*), syntaktické (*siéger sur un comité* místo *siéger au comité*) a strukturální (*le volume accru du courrier* místo *l'accroissement du volume du courrier*). V dalších vydáních se anglicismy dělí na anglicismy sémantické, lexikální, syntaktické, morfologické, fonetické a grafické.⁴⁵

V publikaci Jaromíra Kadlece *Francouzština v Kanadě* zase najdeme dělení anglicismů, které můžeme definovat jako jazykové prvky převzaté z angličtiny do jiného jazyka příp. podle angličtiny v něm vytvořené,⁴⁶ na výpůjčky anglických lexikálních jednotek a na kalky.

Anglické lexikální jednotky se mohou ve francouzštině vyskytovat bez jakékoliv změny (*best* „nejlepší“, *overtime* „přesčas“, *deadline* „nejzazší termín“), existují ale i jednotky, u nichž došlo ke změně výslovnosti (*cheddar* „britský sýr“, *corporation* „společnost“) nebo ke změně výslovnosti i pravopisu (*badloque* z anglického *bad luck* „smůla“, *balloune* z anglického *balloon* „balón“, *mâchemâlo* nebo *mâche-melo* z anglického *marchmallow*).

Kalky autor dělí na kalky formální (lexikální) a na kalky významové (sémantické). Lexikální kalk je založen na doslovném přeložení anglicismu, přičemž je možné překládat nejen izolovaná slova, ale i sousloví a frazeologismy⁴⁷, jako příklady můžeme uvést *gratte-*

⁴⁵ KADLEC, Jaromír. *Francouzština v Kanadě*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2005, str. 211-212.

⁴⁶ Encyklopedie Vševěd [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <
<http://encyklopedie.vseved.cz/anglicismus>.

⁴⁷ KADLEC, Jaromír. *Francouzština v Kanadě*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2005, str. 275-278.

ciel z anglického *sky-scrapers* „mrakodrap“⁴⁸, *bloc à appartements* z anglického *apartment block* „bytový dům“ nebo *hors d'ordre* z anglického *out of order* „mimo provoz“. Sémantický kalk spočívá v přenesení významu slova v cizím jazyce na slovo, které je mu formálně blízké, například *appointment* z anglického *appointment* „schůzka“, *diète* z anglického *diet* „dieta“ nebo *favoriser* z anglického *to favor* „upřednostňovat“.⁴⁹

⁴⁸ VONDRÁČEK, Antonín. Úvod do studia francouzského jazyka. Západočeská univerzita – Pedagogická fakulta, 1995, str. 130.

⁴⁹ KADLEC, Jaromír. Francouzština v Kanadě. Univerzita Palackého v Olomouci, 2005, str. 279-280.

2. ANGLICISMY VE FRANCOUZSKÉM PROSTŘEDÍ

2.1. *Franglais* a anglicismy

Který Francouz může říci, že nikdy nevyslovil jediné slovo pocházející z angličtiny? Z hlediska lingvistického jsou všechny oblasti moderní společnosti ovlivněny jazykem považovaným za mezinárodní – angličtinou. Výpůjčky z angličtiny, a čím dál častěji také z americké angličtiny, zakořeňují v mnoha jazycích, francouzštinu nevyjímaje.⁵⁰

Obohacování slovníku se děje ve dvou hlavních směrech: na jedné straně jsou to technické novinky, které spolu přinášejí nová pojmenování, a na druhé straně je to potřeba expresivity, kterou uživatelé cítí v běžné konverzaci. Tento jev lze aplikovat i na anglicismy: zatímco anglicismy prvního typu jsou často nevyhnutelné, neboť pro ně neexistují francouzské ekvivalenty, užívání druhého typu anglicismů se rozšiřuje podle módních vrtochů a okamžité potřeby a je individuální.⁵¹

Mezi výrazy přejatými z angličtiny najdeme takové, které se začlenily do běžného jazykového úzu, jako například *football* nebo *week-end*. Tyto idiomy vlastní angličtině figurují v jednom slovníku spolu s výrazy čistě francouzskými, jejich ortografie je ale často lehce pozměněna. *Week-end*, stejně tak jako další anglicismy, přibral pomlčku, kterou v angličtině nenajdeme.

Pak jsou tady výrazy, jejichž používání je kritizováno a pro které některé slovníky doporučují používat francouzská synonyma. Vezměme si například *parking*. *Le Comité d'étude des termes techniques français* navrhl používat « parc » jako překlad pro *parking*. Ačkoliv vypůjčeno z angličtiny, má podstatné jméno *parking* ve francouzštině (ve Francii) svůj vlastní význam, neboť parkoviště se ve skutečnosti řekne *car park* v britské angličtině a *parking lot* v americké angličtině. Stejně je to s *camping*, které se v angličtině řekne *camp site* „tábořiště“. Slova končící na *-ing* jsou puristy odmítána, protože se od francouzštiny liší jak svou morfologickou strukturou, tak výslovností. Proto byla navržena podstatná jména *campement* a *campisme*, která byla dokonce určitou dobu používána (v

⁵⁰ *Franglais et anglicismes* [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <
<http://www.slate.fr/story/69533/francais-anglais-anglicismes-franglais>.

⁵¹ WALTEROVÁ, Henriette. Francouzština známá i neznámá. Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 269-272.

50. letech), síle zmíněného anglicismu ale neodolala.⁵² Oproti tomu výraz vymyšlený v roce 1965 Louisem Armandem *remue-méninges*, který je synonymem k *brain-storming*, úspěšně přešel do běžného jazyka. Úspěšnost lexikálních jednotek závisí na vyváženosti mezi obecně známou slovní zásobou a slovníkem užívaným jistým společenstvím.⁵³

Dalšími hojně používanými anglickými výrazy nebo slovními spojeními jsou *prime time* „hlavní vysílací čas“ a *scoop* „sólokapr“, které ale musí o svou existenci bojovat s konkurenčními francouzskými výrazy (ačkoliv méně používanými) *heures de grande écoute* a *exclu[sivité]*.

Najdeme také anglicismy, které jsou používány jenom proto, že je to „cool“. Jedná se o moderní výrazy týkající se dnešního světa a o výrazy vyskytující se v mluvě mladých lidí:

J'ai uploadé une photo de profil sur mon Facebook.

(anglické sloveso je časováno jako pravidelné francouzské sloveso)

J'peux pas te parler, je suis dans le rush.

Ke všem výše zmíněným anglicismům mohou existovat, pokud již neexistují, francouzské ekvivalenty. Zabránit přílivu anglicismů a dalších výpůjček ve velkém a jejich upevnění ve francouzštině je úkolem Francouzské akademie a příslušných vládních orgánů. K tomuto účelu byla vytvořena databáze *France Terme*, která shromažďuje nejnovější neologismy a nahrazuje výpůjčky z cizích jazyků francouzskými ekvivalenty. Tyto ekvivalenty jsou publikovány Úřadem pro francouzský jazyk v *Journal officiel*⁵⁴ (deník vydávaný státem, který obsahuje informace týkající se legislativy – zákony, nařízení, předpisy atd.⁵⁵). Je ale třeba, aby Francouzi tyto ekvivalentní výrazy přijali,

⁵² *Franglais et anglicismes* [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <
<http://www.slate.fr/story/69533/francais-anglais-anglicismes-franglais>.

⁵³ WALTEROVÁ, Henriette. Francouzština známá i neznámá. Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 269-272.

⁵⁴ *Franglais et anglicismes* [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <
<http://www.slate.fr/story/69533/francais-anglais-anglicismes-franglais>.

⁵⁵ *Journal officiel* [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <
http://fr.wikipedia.org/wiki/Journal_officiel_de_la_R%C3%A9publique_fran%C3%A7aise.

začlenili do slovní zásoby a používali. Eliminace anglicismů tedy závisí na vůli a společenské odpovědnosti.⁵⁶

Obecně vzato, technická terminologie je v současné době často charakterizována čistými a jednoduchými výpůjčkami z angličtiny a s novou věcí se objevuje současně i nové označení. Byl to problém slov jako *tuner*, *walkman*, *compact-disc* nebo *video-clip*, pro která ministerská komise pro terminologii navrhla v roce 1983 následující názvy: *syntoniseur*, *baladeur*, *disque audionumérique* a *bande vidéo promotionnelle*. Po čtyřech letech se ukázalo, že zatímco *baladeur* měl jistý, i když velmi pomíjivý ohlas, další termíny se naprosto nevžily a uživatelé dále mluvili o *tuneru*, *clipu* (ale méně o *video-clipu*) a *discues compacts* (méně často o *compacts-discs*). Poznamenejme, že v posledním případě se výpůjčka výborně adaptovala obecnému způsobu tvoření francouzských slov, s předcházejícím určujícím slovem. Neúspěch navrhovaných slov si lze vysvětlit působením zákona nejmenšího úsilí: slova navrhovaná komisí byla delší a učenější, tedy hůře zapamatovatelná, a tak se udržela slova přejatá, ale upravená a začleněná do způsobu běžného tvoření francouzských slov. Zvláště v těchto technických oblastech, kde ihned mohou posloužit, jsou výpůjčky nejčastější.⁵⁷

V roce 1994 vzešel v platnost zákon, který se týká užívání francouzského jazyka. Tento zákon, známý jako zákon Toubon, zajišťuje přednostní používání francouzských výrazů před anglicismy. Jeho předchůdcem byl zákon z roku 1975, který nesl název Bas-Laurion podle svých autorů.

Jak už bylo řečeno výše, v tomto procesu hraje zásadní roli Francouzská akademie, která se podílí na činnosti specializovaných komisí, které navrhnou francouzské výrazy pro označení nových mimojazykových skutečností.⁵⁸ Přístup Úřadu pro francouzský jazyk je mnohem pragmatičtější než přístup Francouzské akademie, neboť na rozdíl od Francouzské akademie rozlišuje mezi jednotlivými styly a rovinami jazyka a doporučuje vyhýbat se anglicismům zejména na úrovni *français soutenu* a v úředních dokumentech.⁵⁹

⁵⁶ *Franglais et anglicismes* [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <
<http://www.slate.fr/story/69533/francais-anglais-anglicismes-franglais>.

⁵⁷ WALTEROVÁ, Henriette. *Francouzština známá i neznámá*. Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 269-272.

⁵⁸ *Franglais et anglicismes* [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <
<http://www.slate.fr/story/69533/francais-anglais-anglicismes-franglais>.

⁵⁹ KADLEC, Jaromír. *Francouzština v Kanadě*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2005, str. 282

Zákon Toubon nařizuje používat ekvivalentní výrazy v oblasti správy včetně veřejné správy a reklamy.

2.2. Výpůjčky z anglo-saské syntaxe a morfologie

Technika a reklama nejsou jedinými oblastmi, kde se angličtina zabydlela. Angličtina pronikla nejen do slovní zásoby, ale ovlivnila i francouzskou morfologii a syntax.

2.2.1. Změny syntaktické

- alternace syntaktické struktury anglickým kalkem:

« *C'est juste pas possible* » namísto « *Ce n'est tout simplement pas possible* »;⁶⁰

- umístění přídavného jména před podstatné jméno (tradičně přídavné jméno může předcházet podstatnému jménu pouze v případě, že neobsahuje více než dvě slabiky):

« *la positive attitude* » namísto « *l'attitude positive* »;⁶¹ « *un reposant soleil* » nebo « *un appétissant gâteau* »;⁶²

- umístění příslovce končícího na *-ment* před přičestí minulé:

« *organismes génétiquement modifiés* » namísto « *organismes modifiés génétiquement* »;

- nadměrné používání trpného rodu, jehož užití je v angličtině rozšířené, na úkor aktivní formy typické pro francouzštinu:

« *des travaux ont été entrepris* » namísto « *on a entrepris des travaux* »;

- inverze přívlastku neshodného a podstatného jména v názvech hotelů, restaurací, festivalů, sportovních událostí atd.

« *Alpes Hôtel* » namísto « *Hôtel des Alpes* », « *le Nice Jazz Festival* » namísto « *le Festival de Jazz de Nice* », « *la Biarritz Cup* » namísto « *la Coupe de Biarritz* » (golfový turnaj);

- používání velkých písmen ve všech částech názvů organizací, institucí a asociací:

« *Association Les Plus Beaux Villages de France* »

⁶⁰ Franglais et anglicismes [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <
<http://www.slate.fr/story/69533/francais-anglais-anglicismes-franglais>.

⁶¹ Franglais [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <
http://fr.wikipedia.org/wiki/Franglais#Franglais_syntaxique.

⁶² La grammaire, emprunte de syntaxe à l'anglo-saxonne [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <
<http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136607.html>.

2.2.2. Změny morfologické

Některé anglické výrazy, především z oblasti informatiky a sportu, si francouzština přizpůsobila k obrazu svému připojením typicky francouzských koncovek.

- všechna slovesa přejatá z angličtiny se zařazují do 1. třídy přidáním koncovky *-er*:
« *downloader* », « *mailer* » (např. *passer son temps au bureau à mailer*), « *forwarder* » „přeposlat“;
- přidání koncovky *-eur* pro označení konatele určité činnosti:
« *un bikeur* », « *un longboardeur* », « *tuneur* » „osoba, která se zabývá tuningem svého automobilu“, « *rockeur* » (z anglického slova *rocker*), « *rappeur* » (z hudebního stylu *rap*), « *zappeur* » „člověk, který si přivlastnil televizní ovladač a přepíná programy na úkor ostatních“.⁶³

⁶³ Franglais [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <
http://fr.wikipedia.org/wiki/Franglais#Franglais_syntaxique.

3. VYBRANÉ ANGLICISMY V RŮZÝCH ODVĚTVÝCH LIDSKÉ ČINNOSTI NA POZADÍ SLOVNÍKU *TLFi*

3.1. Anglicismy v reklamě

První oblastí, na kterou se zaměříme, je oblast reklamy. Jazyk, který se v této sféře používá, má dokonce své vlastní označení „jazyk reklamy“ (*langage de la publicité*).⁶⁴ Tento jazyk má svá vlastní specifika, jedním z nich je i čtenější přítomnost anglicismů, které zajímá právě nás.

Francouzská akademie a svět reklamy jsou dva protichůdné póly, dvě extrémní tendence. Francouzská akademie, strážkyně tradic, představuje tradiční proud, který uživatele francouzštiny svazuje pravidly a zákony, zatímco reklama zastupuje moderní proud, který se snaží pravidla bořit a nabádá nás k inovativnímu přístupu k jazyku.⁶⁵ Právě v reklamních sděleních si můžeme v současné době povšimnout změn ve slovníku nebo v syntaxi. Kromě různých typů zkratk zde najdeme i řadu výpůjček z angličtiny.⁶⁶

Podle zákona musí reklamní prostředky, v jejichž sloganech nebo textech se objevují anglicismy, povinně obsahovat překlad těchto anglických výrazů, který obvykle následuje za hvězdičkou a píše se malými písmeny. Podniky ale mohou názvy své a svých produktů vymýšlet v angličtině, čímž se jim daří tento zákon obcházet. Například společnost *Bouygues Telecom* uvedla, bez překladu a aniž by jí hrozil soud, službu *B&You*. Konkurenční společnost *SFR* přišla s technologií *Dual Carrier* pro ty, kteří chtějí být *4G Ready*.

Sám bývalý ministr kultury Jacques Toubon vytvořil, aby podpořil francouzský jazyk, seznam francouzských výrazů, které měly nahradit anglicismy, například « *vacance* » namísto « *week-end* », což mu přineslo jenom posměch a paradoxně se jeho zákon Toubon začal nazývat « *loi AllGood* ». ⁶⁷ Většina vytvořených ekvivalentních výrazů se neprosadila na místo konkurenčních anglicismů, takže můžeme oprávněně pochybovat o účinnosti tohoto zákona, který je ale přinejmenším inspirující.

⁶⁴ VONDRÁČEK, Antonín. Úvod do studia francouzského jazyka. Západočeská univerzita – Pedagogická fakulta, 1995, str. 134.

⁶⁵ WALTEROVÁ, Henriette. Francouzština známá i neznámá. Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 300.

⁶⁶ Tamtéž, str. 292.

⁶⁷ [Franglais \[online\]. \[cit. 2014-02-11\]. Dostupné z: < http://fr.wikipedia.org/wiki/Franglais#Champs_particuliers_du_franglais.](http://fr.wikipedia.org/wiki/Franglais#Champs_particuliers_du_franglais)

Přítomnost angličtiny, neboť se nejedná pouze o jednoslovné anglicismy, v reklamě a obchodu ve Francii se dá pravděpodobně vysvětlit efektem, který prodávající předpokládá, že reklama bude mít. Z množství anglicismů, kterými francouzština oplývá, lze usuzovat, že jejich používání odráží přizpůsobivost a otevřenost francouzské společnosti, zejména dnes, kdy se lpění na kultuře země neslučuje s fenoménem globalizace.⁶⁸ V dnešním rychlém světě, kde se všechny jazyky musí podrobovat novým podmínkám masových komunikačních prostředků, vstupuje francouzština, nebo spíše už vstoupila, podobně jako ostatní jazyky, do nové éry svých dějin: buď se přizpůsobí, nebo ztroskotá.⁶⁹

Je tedy namístě obávat se invaze anglicismů? Podle člena Francouzské akademie Patricka Vaniera je výraz «invaze» přehnaný: „Vypůjčování slov z angličtiny je fenoménem, který se objevil dávno v minulosti. Takové množství anglicismů ve francouzštině, jejichž příliv se od 50. let ještě znásobil, je důsledkem toho, že angličtina je komunikačním prostředkem v oblasti ekonomiky, politiky, specializovaných odvětvích vědy a techniky, sportu a dalších. K tomu ještě musíme přidat stručnost a obraznost (které může občas chybět přesnost, zejména pokud jde o americkou angličtinu, která obvykle slouží jako mezinárodní jazyk), vlastnosti, které odpovídají uspěchanému tempu dnešní doby.

Světový jazyk s praktickým použitím, angličtina, vyvíjí silný tlak i na všechny ostatní jazyky. Ze všech zemí se ozývá znepokojení a obavy, že národní jazyk je v ohrožení. Je tomu ale opravdu tak?

Slovník anglicismů z roku 1990 jich zaznamenal méně než 3 000, z nichž je dnes už téměř polovina zastaralá. Běžně používané anglicismy představují kolem 2,5 % současné slovní zásoby, která obsahuje 60 000 slov. Slovník anglicismů z roku 1998, rozsáhlejší než ten předchozí, odhaduje zastoupení anglických výpůjček ve francouzštině na 4 – 5 % v běžné slovní zásobě. Budeme-li posuzovat četnost užití těchto anglicismů, zjistíme, že mnoho z nich náleží do specializovaných oblastí a jsou tedy mnohem méně četné v běžném jazyce.“

⁶⁸ [Franglais et anglicismes \[online\]. \[cit. 2014-02-11\]. Dostupné z: <http://www.slate.fr/story/69533/francais-anglais-angliscismes-franglais.](http://www.slate.fr/story/69533/francais-anglais-angliscismes-franglais)

⁶⁹ WALTEROVÁ, Henriette. Francouzština známá i neznámá. Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 300.

Tento pohled na věc se může zdát jednostranným. Zajisté mnoho anglicismů patří do specializovaných odvětví, ale technické vymoženosti tvoří z velké části součást každodenního života. Četnost užívání anglických termínů (přinejmenším v mluvené podobě) zjevně stoupá. Roste tím tempem, jakým se objevují nové přístroje výpočetní techniky, softwary, aplikace, internetové stránky a sociální sítě. Od *smartphonu* k *poke* „šťouchnutí“ přes *like* „lajkování“ na Facebooku nebo *cloud computing*, výraz, který zůstal ve Francii nezměněn, ale můžeme narazit i na jeho částečný překlad *l'informatique dans le cloud* nebo v Québeku vymyšlený ekvivalentní výraz *l'infonuagique*. Nesmíme opomenout ani koncept *Big Data*, který též patří do nekonečného seznamu anglicismů.

Jsou čísla uváděná Francouzskou akademií dnešního data? Z jakého data pocházejí poslední výzkumy týkající se tohoto tématu? Lingvista Claude Hagège, profesor na Collège de France, v rozhovoru v dubnu 1994 uvedl, že procentuální podíl slov angloamerického původu nepřesahuje 10%. Stejně tak se jeden québecký novinář domníval, že anglicismy a angličtina se budou vyskytovat v oblasti reklamy pouze ojediněle. Opíral se o studii zveřejněnou v roce 2009. Zdá se, že angličtina udělala velký pokrok v horizontu tří až čtyř let, tím spíše v reklamě. Za zmínku stojí reklamní spoty, které byly natočeny výhradně v angličtině, například reklama na *Chanel N° 5* s Bradem Pittem, na další parfém *Dior Homme*, na *Schweppes* s Umou Thurman z roku 2001 nebo na *Nespresso* s Georgem Clooneym.⁷⁰

3.2. Anglicismy ve světě médií a filmu

Další oblastí, na anglicismy velmi bohatou, je oblast médií a filmu. Uvedený výčet je tedy pouze malou ukázkou z dlouhého seznamu anglicismů, které do této oblasti náleží. Všechny anglicismy, které uvádíme níže, jsou Francouzi používány, ale pouze některé z nich najdeme ve slovníku *Le Trésor de la Langue Française informatisé*⁷¹. Uvedené ekvivalentní výrazy pocházejí ze slovníku *Le grand dictionnaire terminologique du Québec*⁷² (GDT) nebo z databáze *France Terme*⁷³ (FT). Četnost těchto anglicismů

⁷⁰ *Français et anglicismes* [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: < <http://www.slate.fr/story/69533/francais-anglais-anglicismes-francais>.

⁷¹ *Le Trésor de la Langue Française informatisé* [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: < <http://atilf.atilf.fr/>.

⁷² *Le grand dictionnaire terminologique*. Office québécois de la langue française [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.gdt.oqlf.gouv.qc.ca/>.

⁷³ *France Terme* [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.culture.fr/franceterme>.

nalezneme ve 4. kapitole, která je celá věnována četnosti anglicismů v jednotlivých oblastech, konkrétně v tabulce 1.

Mezi anglicismy, které ve slovníku nenajdeme, patří například výrazy *talk-show* a *news* „zprávy“, jejichž ekvivalentem jsou podle GDT *nouvelles*, dále *buzz* „rozdělení, bzukot, vzrušení okolo určité značky nebo produktu“⁷⁴, *teaser* nebo *trailer*, jejichž ekvivalentem je *bande annonce* (GDT) a *sitcom*, jehož ekvivalentem je *comédie de situation* (GDT, FT). Naproti tomu mnohé anglicismy ve slovníku najdeme, následující výrazy uvádíme pouze jako příklady.

Podstatné jméno *scoop* přišlo do francouzštiny v roce 1957, vzniklo z anglického *to scoop* « ramasser » „sbírat“. Používá se ve významu důležité zprávy, novinky, která se šíří tiskem nebo ústně, výraz můžeme tedy přeložit jako „sólókapr“. Jako ekvivalentní výrazy byly navrženy *exclusivité* a *primeur*. Dále výraz *one(-)man show* „divadelní estráda odehraná pouze jednou slavnou osobností mužského pohlaví“, jehož ekvivalentem je *spectacle solo* (FT, GDT). Ve slovníku nalezneme vedle *one man show* i *one woman show* se stejným významem, rozdíl je pouze v pohlaví. Samotné slovo *show* bylo poprvé použito Voltairem v práci *Les lois de Minos* roku 1773, ekvivalentem k výrazu *show* je podle GDT *spectacle*. *Interview*, pocházející z roku 1884, je definováno jako rozhovor žurnalisty se známou osobností, která je ochotná odpovídat na otázky týkající se profesního nebo osobního života za účelem článku, rádiového nebo televizního vysílání. Dalším anglicismem je *star*, který od roku 1824 označuje slavnou osobnost, později zejména ze světa filmu. Ve slovníku najdeme i výrazy jako *anti(-)star*, *super(-)star*, *stariser* nebo *starifier* „udělat z někoho hvězdu“, *starification* „proslavení“ a *star(-)system*, který označuje filmy, jejichž ústřední postavou je jedna konkrétní filmová hvězda. Slovní spojení *standing ovation* sice ve slovníku TLF nenajdeme, pokud ale zadáme hesla samostatně, nalezneme definice obou slov. Slovo *standing* bylo převzato z angličtiny roku 1928, označuje sociální pozici jedince ve společnosti. Výraz *ovation* pochází z latinského *ovatio* « petit triomphe ». Pokud slova použijeme společně, mají význam „potlesk ve stoje“. Dalším anglicismem, jehož definici ve slovníku nalezneme, je sloveso *zapper*, které se objevilo se v roce 1986 a jehož význam je „přepínat televizní programy“. Od tohoto základu byla odvozena další slova, *zappeur* (→ 2.3.2) a *zapping*, označující činnost.

⁷⁴ Mediální slovník [online]. [cit. 2014-02-27]. Dostupné z: < <http://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/buzz/>.

Thriller se poprvé objevil roku 1927 ve významu knihy, ze které nám běhá mráz po zádech, pro označení filmu se tento výraz používá od roku 1947. *Remake* je výpůjčkou z americké angličtiny. Do francouzštiny přišel v roce 1946 a označuje novou verzi dříve úspěšného filmu.

3.3. Anglicismy z oblasti práce a obchodu

Ani tato oblast nemá o anglicismy nouzi, proto uvedeme pouze ty nejčastěji používané. Některé výrazy mají i svůj francouzský ekvivalent, který pochází opět buď z databáze *Le grand dictionnaire terminologique du Québec* (GDT) nebo z databáze *France Terme* (FT). Anglicismy z této oblasti jsou seřazeny v tabulce 2 v další kapitole.

Marketing se ve Francii poprvé objevil v roce 1944 a dnes je tento výraz velmi rozšířený v oblasti obchodu. *Business*, stejně tak jako *marketing*, nalezneme v TLF, jako ekvivalentní výraz se doporučuje používat *affaires* (GDT). Francouzi používají i slovní spojení *business plan* nebo *business model*. V TLF najdeme i výrazy *job* a *boss*. Slovo *job* se poprvé objevilo roku 1819, *boss* je o něco mladší, pochází ze Spojených států z roku 1869. Kromě svého tradičního významu « chef d'équipe, d'atelier, aux États-Unis » bylo od roku 1883 používáno i ve významu « chef d'un parti politique, aux États-Unis ». Výraz *boycott* v TLF nenajdeme, avšak nalezneme ho v databázi slovníku GDT, který jako ekvivalent doporučuje *boycottage*. *Globalization*, které se začlenilo do francouzštiny roku 1965, je odvozeno z anglického *to globalize*. Jako ekvivalentní výraz se doporučuje *économie mondiale* (GDT). Výraz *leasing* týkající se financí se objevil roku 1963 a v obou databázích nalezneme ekvivalent *crédit-bail*. Dalším anglicismem je *management*, který TLF definuje jako « action de conduire, de diriger, d'entraîner », francouzský ekvivalent tento výraz nemá. Ve slovníku najdeme i *manager* pro označení osoby. Opakem je výraz *outsourcing* z oblasti ekonomie, který v TLF nenajdeme, ale naproti tomu ho najdeme v obou databázích, které nám nabízejí ekvivalent *externalisation*. Stejně je to s anglicismem *packaging* „balení“, pro který existuje ekvivalent *conditionnement* (GDT, FT). *Self-service* je anglicismus z roku 1949, jehož definice je podle TLF « système, organisation de vente ou de restauration où le client se sert lui-même » a ekvivalentní výraz je podle GDT *libre service*. Výraz *shopping* je definován jako « fait d'aller dans les magasins », ekvivalentem je *magasinage* (GDT). Dalšími výrazy jsou *trader*, který se ve slovníku TLF nevyskytuje, stejně tak jako *workshop*, zato v databázi GDT najdeme jejich

ekvivalenty *négociateur* „zprostředkovatel“ a *atelier* „dílna“. Výraz *dumping* ve slovníku najdeme, ale nenajdeme pro něj ekvivalent, tímto výrazem se označuje obchodní praktika, při které se zboží za hranicemi prodává levněji než v zemi výroby. Následující anglicismy ve slovníku TLF nenajdeme, jejich používání je ale ve Francii rozšířeno. Jako příklad můžeme uvést *jet-lag*, pro nějž GDT doporučuje výraz *symptômes du décalage horaire*, dále *back office*, jehož ekvivalentem je *arrière-guichet* (GDT), *workflow* a jeho ekvivalent *flux de travaux* (GDT), *burn(-)out*, jehož ekvivalentem je podle obou databází *syndrome d'épuisement professionnel*, dále *feedback*, jehož ekvivalentem je *rétroaction* (GDT), a *deadline*, jehož ekvivalentem je *date de tombée*. Další výrazy, které ve slovníku nejsou, jsou například *dispatcher*, *coaching*, *checker ses mails*, *forwarder un mail*, *brainstorming*, *check-list*, *process* a mnoho dalších.

3.4. Anglicismy z oblasti sportu a volného času

Oblast sportu je další z oblastí, kam anglicismy pronikají v hojné míře. Může to být způsobeno tím, že anglický výraz je jednodušší než výraz francouzský, nebo ekvivalentní francouzský výraz dokonce vůbec neexistuje. Seznam anglicismů, který bude následovat, je neúplný a poslouží nám pouze jako příklad, uvedené ekvivalentní výrazy pocházejí opět z databáze *Le grand dictionnaire terminologique du Québec* (GDT) nebo z databáze *France Terme* (FT). Četností těchto anglicismů se budeme zabývat až v další kapitole, ve které najdeme jejich řazení podle četnosti v tabulce 3.

Slovo *match* se poprvé ve francouzštině objevilo roku 1827, ale ve větší míře se rozšířilo až v druhé polovině 19. století. GDT doporučuje používat francouzské výrazy *rencontre*, *joute*, *combat*, *épreuve*, *confrontation* nebo *partie*, pokud se jedná o zápas v tenisu. *Football* se objevil už v roce 1698, jedná se o složeninu z anglických slov *foot* « pied » a *ball* « balle ». Ekvivalentní francouzský výraz neexistuje. *Jogging* je výpůjčkou ze Spojených států, která se objevila roku 1964. Jelikož je tento výraz nepřeložitelný do francouzštiny, je potřeba použít definici « course lente, effectuée à un rythme qui permet la conversation », kterou najdeme v TLF. *Sponsor* z roku 1954 je další výpůjčkou ze Spojených států, ekvivalentem je *commanditaire* (GDT). Stejně tak i *fan* pochází z americké angličtiny, poprvé byl použit roku 1923. Ekvivalentním výrazem je podle GDT *partisan*. Dalším používaným anglicismem z oblasti sportu je výraz *goal(-)average*, jež TLF definuje jako « décompte des buts marqués et reçus par chaque équipe dans une

compétition ». Ekvivalentní výraz ve francouzštině není. Dalším anglicismem, pro který nenajdeme ekvivalentní výraz, je *fair(-)play* z roku 1856. Jedná se o složeninu slov *fair* « clair, franc, honnête, sans tricherie » a *play* « jeu ». Výraz *hooligan*, který označuje radikální fanoušky, ve slovníku TLF nenajdeme, a ani pro něj neexistuje francouzský ekvivalent, můžeme se setkat pouze s pofrancouzštělou formou *houligan*. Pro výraz *coach* existují ve slovníku TLF hned dvě definice, první význam je „autobus“, druhý je „trenér“, pro který se doporučuje používat ekvivalent *entraîneur* (GDT, FT). Anglicismus *starting block* nalezneme jak ve slovníku TLF, tak v databázi GDT, kde se jako ekvivalent doporučuje *bloc de départ* nebo *plate-forme de départ*. Výraz *challenge*, který se objevil roku 1885, je definován jako « défi dans un combat », ekvivalenty jsou *challenge* (FT) nebo *défi* (GDT). Sportovní termíny jako *cheerleader* „roztleskávačka“, *bodybuilding*, *fitness* nebo *play-off* ve slovníku TLF nenajdeme, jejich ekvivalenty ale ano. Pro roztleskávačku existuje *meneuse de claque* (GDT), *bodybuilding* můžeme nahradit výrazem *culturisme* (GDT), *fitness* buď výrazem *gymnastique de forme* (FT) nebo *entraînement physique* (GDT) a *play-off* ekvivalentem *phase finale* (GDT).

Anglicismy z oblasti zábavy a volného času mají ve francouzštině též své místo. Například výraz *best-seller*, který byl vypůjčen z americké angličtiny roku 1955, je definován jako « livre qui se vend bien ». Jedná se o složeninu slov *best* « meilleur » (třetí stupeň příd. jm. *good*) a *seller* « vendeur ». Ekvivalentem je podle GDT *succès de librairie*. Ve slovníku TLF nalezneme i anglicismus *hit-parade* z roku 1964, v GDT pak i jeho ekvivalent *palmarès*. Stejně tak se v obou databázích objevuje výraz *pop(-)corn*, jehož ekvivalentem je *maïs soufflé*. Anglicismus *popcorn* se nedoporučuje používat z důvodu odlišné grafické i fonetické podoby, která se špatně přizpůsobuje francouzštině. Pokrový výraz *bluff* se dostal do francouzštiny z americké angličtiny roku 1840. Ve slovníku nenajdeme pouze podstatné jméno, ale i sloveso *bluffer*, ekvivalentní výraz neexistuje. Mezi výrazy, které ve slovníku nenajdeme, patří například anglicismus *box-office* „pokladna“, jehož ekvivalentem je *bureau de location* (GDT). Dále nenajdeme *happy-hour*, ale jeho ekvivalent *la bonne heure* (GDT) ano, stejně tak jako *low-cost* „nízkonákladový“, jehož ekvivalentem je *coût bas* nebo *compagnie à bas prix* (GDT).

3.5 Anglicismy z oblasti informatiky

Anglicismy z oblasti informatiky začaly do francouzštiny pronikat zejména v devadesátých letech 20. století. Výčet anglicismů, který uvádíme níže, není úplný a dovolujeme si tvrdit, že úplný být ani nemůže, neboť anglicismy z oblasti informatiky a techniky přibývají tím tempem, jakým se vyvíjejí nové technologie, přístroje, programy, webové stránky a další technické vymoženosti. Většina námi uvedených anglicismů pochází z oblasti Internetu. Žádný z anglicismů nebyl nalezen ve slovníku *Le Trésor de la Langue Française informatisé*. Uvedené ekvivalentní výrazy pocházejí ze slovníku *Le grand dictionnaire terminologique du Québec* (GDT) nebo z databáze *France Terme* (FT). Na četnost jejich výskytu se opět zaměříme až v další kapitole, anglicismy z této oblasti najdeme v tabulce 4.

Pro výraz *laptop* existuje v GDT ekvivalent *ordinateur portable*, ze stejné databáze pocházejí i ekvivalenty *téléviser*, *télécharger* a *module d'extension* pro anglicismy *to upload*, *to download* a *plug-in* „zásuvný modul“. U výše uvedených sloves se můžeme setkat i s francouzskou morfologií *uploader* a *downloader*. Pro *chat* existují dva ekvivalentní výrazy, *dialog en ligne* (FT) a *clavardage* (GDT). Ekvivalent *clavardage* je typický pro québeckou francouzštinu. Tento neologismus je takzvaným „mot-valise“, což je výraz, který byl utvořen sloučením dvou slov, která již v jazyce existují. V tomto případě se jedná o složeninu ze slov *clavier* „klávesnice“ a *bavardage* „klábosení“. Dalším anglicismem je *follower*, výraz, který se používá pro označení uživatele sociální sítě, který odebírá příspěvky jiného uživatele. Jeho ekvivalentem je podle GDT *abonné(e)*. *Playlist* má v obou databázích shodný ekvivalent *sélection*. Horká linka neboli *hotline* má v databázi GDT ekvivalent *service d'assistance téléphonique*, ve stejné databázi najdeme i výraz *background* „pozadí plochy“ nebo jenom „pozadí“, jehož ekvivalentem je *arrière-plan*. Anglicismus *blog* má hned několik ekvivalentů, v GDT je to *bloque* a v FT *bloc-notes* nebo jenom *bloc*. *Browser* „prohlížeč“ má v obou databázích shodný ekvivalent *logiciel de navigation*. Samotný výraz *logiciel* byl vytvořen z částice *-iel* vyskytující se na konci slova *matériel* „hardware“, ke které se přidal kořen slova *logic-*. Stejným způsobem vznikla i další slova, například *pourriel* „spam“, *ludiciel* „počítačová hra“, *gratuiciel* „freeware“ a další. Pro anglicismus *CD-ROM* nebyl vytvořen ekvivalent, pouze pofrancouzštělá forma *cédérom* (FT, GDT). Výraz *cookie*, který označuje informace, které se ukládají v internetovém prohlížeči na straně klienta a slouží například k uložení

informace o tom, co obsahuje nákupní košík při nakupování v e-shopu,⁷⁵ má jako ekvivalent výraz *témoin* (FT, GDT). Pro *e-learning* najdeme dva výrazy, *formation en ligne* v FT a *apprentissage en ligne* v GDT. Pro *e-mail* je ekvivalentem *courriel* (FT, GDT). Neologismus *courriel* vznikl ze spojení slov *courrier* „pošta“ a *électronique*. Dalšími anglicismy, jež mají ekvivalent v databázi FT, jsou *high-tech*, jehož ekvivalentem je *technique de pointe*, dále *networking*, který má ekvivalent *réseautique*, a *on-line* neboli *en ligne*. *Newsletter* má v obou databázích ekvivalent *lettre d'information*, stejně tak jako *webmaster*, pro něž je ekvivalentem *administrateur de site*. *Phising*, které můžeme definovat jako podvodnou techniku používanou na Internetu k získávání citlivých údajů, má dva ekvivalenty, *filoutage* v FT a *hameçonnage* v GDT. *Podcasting*, což je metoda šíření zvukových nebo video záznamů na Internetu, při které specializovaný program automaticky stahuje záznamy do uživatelského přehrávače, má též dva ekvivalenty, *diffusion pour baladeur* (FT) a *baladodiffusion* (GDT). Pro výraz *pop-up*, který označuje samostatná „vyskakovací“ okna, která často otevírají různé webové stránky k zobrazování reklamy, existují ekvivalenty *fênetre intruse* (FT) a *fênetre-pub d'entrée* (GDT). Stejně tak i pro *smartphone* najdeme dva ekvivalenty, *terminal de poche* (FT) a *téléphone intelligent* (GDT). Samotné slovo *web* ekvivalent nemá.

3.6. Anglicismy z oblasti každodenního života

Anglicismy z této oblasti nepatří do žádné konkrétní skupiny, jsou to výrazy používané obecně, v každodenní mluvě. Mnoho z nich ve slovníku vůbec nenajdeme, jejich francouzský ekvivalent ale většinou v některé z databází ano. Anglicismy z této oblasti jsou seřazeny podle četnosti výskytu v tabulce 5.

Výraz *top*, který slovník TLF definuje jako « haut, sommet », byl poprvé použit roku 1977. Používá se ve slovních spojeních *top man* « homme important, décideur d'un groupe industriel, bancaire etc. », *top manager*, *top modèle* « mannequin-vedette », *top niveau* « le plus haut niveau », *top secret* « absolument confidentiel », *top ten* „deset nejlepších“ a dalších. Výraz *non-stop* se na počátku 20. století používal pro označení cesty bez zastávky po železniční trati, v roce 1933 výraz označoval představení, tzv. « non-stop revues ». Dnes se tento výraz používá ve spojení s leteckou dopravou, kdy označuje let bez mezipřistání, například *un vol quotidien Non-Stop entre Paris et Stuttgart*, nebo označuje

⁷⁵ IT slovník [online]. [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: < <http://it-slovník.cz/pojem/cookie>.

koncert, představení nebo jakoukoliv cestu, která se koná bez přerušení. Francouzským ekvivalentem je *ininterrompu* nebo *sans escale*. Podstatné jméno *rush* se ve francouzštině objevuje od roku 1901 ve významu « course précipitée et désordonnée », francouzský ekvivalent toto slovo nemá. Anglicismus *fashion*, který se ve francouzštině poprvé objevil už roku 1698, se zařadil do slovní zásoby francouzštiny jako podstatné jméno rodu ženského. Ekvivalentem je podle GDT výraz *mode*. Výpůjčka *O.K.* z americké angličtiny má bohatou etymologii. Poprvé byla použita roku 1839 jako zkratka anglických slov *all correct* « tout à fait correct, bien », které byly zapsány foneticky jako *oll korreect*, francouzský ekvivalent neexistuje. Výraz *outsider* z roku 1895 původně označoval koně, který měl podle sázkařů velmi malou šanci na výhru. Dnes se tento výraz používá při jakýchkoliv sportovních soutěžích nebo soutěžích vůbec, například při volbách ve významu « concurrent qui ne figure pas parmi les favoris, mais qui, cependant, pourrait gagner ». Oficiální ekvivalent tento anglicismus nemá. V TLF najdeme i *steak*, který slovník definuje jako « tranche de boeuf grillée ou à griller ». Francouzi používají i slovní spojení *steak salade* „steak podávaný se salátem“, *steak frite* „steak s hranolky“ nebo *steak tartare* „karbanátek z mletého masa“. Synonymem je *bifteck*. Následující anglicismy ve slovníku nenajdeme a mnohdy neexistují ani jejich francouzské ekvivalenty. Příkladem je *cool*, *fake*, *useless* nebo *fun*. Výraz *hype* „bombastická reklama“ žádný ustálený ekvivalentní výraz nemá, podle kontextu můžeme použít *publicité extravagante*, *flamboyante*, *carnavalesque* nebo *à sensation* (GDT). *Coming out*, což je okamžik, kdy člověk oznámí svou menšinovou orientaci, má ekvivalentní výraz *affirmation de son identité sexuelle* (GDT). Pro anglicismus *drive-in* se ve Švýcarsku používá výraz *service au volant*, zatímco ve Francii *service à l'auto*. I *speed dating* má svůj ekvivalent, jímž je podle GDT *séance de rencontres express*. Ekvivalentem pro *dressing room* „šatna“ je *vestiaire*, pro *lifestyle* je to *style de vie*. Ekvivalenty pro *know-how* a *mug* jsou *savoir-faire* a *grande tasse*. Cukrovinka *marshmallow* má dva ekvivalenty, v Québeku je to *guimauve*, ve Francii preferují *pâte de guimauve* nebo *Chamallow*.

4. ČETNOST ANGLICISMŮ V SOUČASNÉ FRANCOUZŠTINĚ

V předchozí kapitole jsme se zabývali výskytem anglicismů ve slovníku *Le Trésor de la Langue Française informatisé* a jejich ekvivalenty. Nyní nahlédneme na četnost jejich užití v databázi francouzského deníku *Le Figaro*⁷⁶. Pro přehlednost zachováme členění anglicismů dle oblastí jejich působení a na začátku každé podkapitoly je seřadíme do tabulky podle četnosti výskytu v databázi. Uvedené anglicismy pocházejí z francouzského článku *Franglais et anglicismes*⁷⁷ nebo z článku *Liste des anglicismes courants* publikovaného na stránkách *Ornicar: L'ortographe m'amuse!*⁷⁸.

4.1. Četnost anglicismů ve světě médií a filmu

Tabulka 1 - Četnost anglicismů ve světě médií a filmu

star	4 018
news	3 188
interview	2 933
thriller	1 997
story	1 159
buzz	1 092
scoop	722
remake	719
prime-time	707
one-man-show	561
talk-show	546
standing ovation	390
sitcom	382
trailer	273
one-woman-show	223
zappeur	139

⁷⁶ Le Figaro [online]. [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.lefigaro.fr/>.

⁷⁷ Franglais et anglicismes [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <http://www.slate.fr/story/69533/francais-anglais-angliscismes-franglais>.

⁷⁸ Liste des anglicismes courants [online]. [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://www.ornicar.be/liste-anglicismes/>.

Nejčastěji používaným výrazem z oblasti médií a filmu je *star*, v databázi nalezneme i *superstar* a o něco méně používané *antistar*. Druhým nejpoužívanějším výrazem je *news*, Francouzi ho používají ve slovních spojeních jako *le news économique française*, *les news magazines* nebo *plus que deux news*. Na třetím místě je *interview*, které můžeme vidět ve slovních spojeních *accordé une interview*, *refusé une interview*, *dans une interview publiée sur le site du magazine* a mnoha dalších. Dále máme výraz *thriller*, který se objevuje ve spojeních *thriller fantastique*, *thriller psychologique*, *techno-thriller* atd. Kromě výrazu *story*, který se umístil na 5. místě a používá se ve spojení *un success story*, v databázi najdeme i *story-board* a *story-telling*. Za *story* následuje výraz *buzz*, který se používá ve spojeních *la vidéo fait le buzz*, *la publicité et le buzz* nebo *un formidable buzz autour qqch*. Výraz *scoop* se používá ve slovních spojeních *sortir le scoop* nebo *bénéficiaire du scoop*, které můžeme najít v titulku novin: « *Toute la presse française a bénéficié du scoop de Closer* ». Closer je britský bulvární plátek, který odhalil vztah mezi François Hollandem a Julie Gayet, což byla zpráva, která zvýšila prodejnost novin. Následují výrazy *remake* a *prime time*, který najdeme ve spojení *diffusé en prime time* nebo *une émission en prime-time*. Na 10. místě máme *one-man-show*, ale objevuje se i výraz *one-woman-show*, který se umístil o pět příček níže. Za *one-man-show* následuje výraz *talk-show*, který v databázi můžeme najít například ve spojení *la reine des talk-shows* „královna talk-show“, za kterou je považována Oprah Winfrey. Dalším slovním spojením je *standing ovation*, které se objevuje se slovesem *recevoir*. Na dalších místech se umístily výrazy z oblasti televize a filmu *sitcom* a *trailer*, který můžeme nejčastěji vidět ve spojení *un nouveau trailer*. Na posledním místě je podstatné jméno *zappeur*.

4.2. Četnost anglicismů z oblasti práce a obchodu

Tabulka 2 - Četnost anglicismů z oblasti práce a obchodu

management	3 707
business	1 900
marketing	1 845
shopping	1 339
job	1 338
trader	1 080
boss	1 000

process	746
packaging	644
dumping	487
coaching	429
boycott	403
back-office	340
deadline	252
leasing	174
self-service	172
brainstorming	141
jet-lag	135
workshop	130
dispatcher	123
burn-out	122
check-list	101
feedback	59
workflow	9

Na prvním místě je s velkým náskokem *management*, používaným slovem je i *manager* označující osobu. Za ním následuje *business*, který se objevuje ve spojení *business plan* nebo *la fonction de directrice du business development*. Na třetím místě je výraz *marketing*, který se používá ve slovních spojeních *leader dans le marketing*, *domaine du marketing* nebo *directeur marketing*. Dalším velice používaným anglicismem je *shopping*, například *la période du shopping de Noël*, za kterým následuje výraz *job*, který najdeme ve spojení *trouver un nouveau job*, *perdre son job* a dalších. Následuje *trader* a *boss*, který najdeme například ve významu *des "boss" de la mafia calabraise*. Dalším výrazem je *process*, který se objevuje ve spojení *utiliser les outils et process dans le bon ordre*. Za ním následuje *packaging* (například *joli packaging*) a *dumping* (například *un plan national contre le dumping et la concurrence déloyale*), vedle něhož existuje i *antidumping*. Dalším anglicismem je *coaching*, který se používá především ve spojení s fotbalem, například *malgré un coaching offensif*. Za ním se umístilo podstatné jméno *boycotte*, které se vyskytuje například ve spojení *annoncer le boycott*, *le boycott scolaire*

nebo *un mouvement de boycotte contre qqch.*, používáno je ale i sloveso *boycotter*. Za výrazem *back-office*, který se používá zejména v oblasti finančnictví, se umístil anglicismus *deadline*, za ním následuje *leasing* (například *la société de leasing*) a *self-service* (například *les voyages en self-service, un restaurant en self-service*). Dalším výrazem je *brainstorming*, který nalezneme se spojení *une séance de brainstorming autour du projet* nebo *les réunions de brainstorming politique*. Za anglicismem *jet-lag*, který je spojen s leteckou dopravou, následuje *workshop*, dále pak sloveso *dispatcher*, které najdeme se spojení *représentants dispatchés à travers le pays, établissements dispatchés sur le territoire français* nebo *dispatcher ce plaisir sur plusieurs moments de la journée*. *Burn-out*, výraz z oblasti práce, se vyskytuje ve spojení *victimes de burn-out* nebo v titulku *Les médecins se mobilisent contre le burn-out*. Následuje výraz *check-list*, který můžeme použít ve spojitosti s odjezdem na dovolenou, například *la check-list avant le départ en vacances*. Předposledním výrazem je *feedback*, který se vyskytuje například ve spojení *feedback musical, feedback technique* nebo *un feedback sur un document*. Žebříček uzavírá anglicismus *workflow*.

4.3. Četnost anglicismů z oblasti sportu a volného času

Tabulka 3 - Četnost anglicismů z oblasti sportu a volného času

football	11 566
match	9 996
play-off	2 367
fan	2 021
best-seller	1 511
low-cost	1 158
coach	1 153
sponsor	1 076
jogging	1 061
hit-parade	978
challenge	848
fitness	812
box-office	634
starting-block	448

bluff	328
goal-average	322
fair-play	257
hooligan	141
pop-corn	136
bodybuilding	87
happy hour	61
cheerleader	8

Nejpoužívanějším anglicismem z oblasti sportu je *football*, neboť Francouzi nemají možnost použít ekvivalent. Používají i zkratku *le foot*. Na druhém místě je výraz s fotbalem spojený – *match*. Francouzi toto slovo používají právě ve spojitosti s fotbalem, tenisem nebo rugby. Dalším výrazem je *play-off*, který se používá ve spojení s basketballem a hokejem, častý je i tvar množného čísla *play-offs*. Čtveřici nejvíce používaných anglicismů z oblasti sportu uzavírá *fan*. Za ním následuje *best-seller*, který se nejčastěji používá pro označení nejlépe prodávané knihy, najdeme ho ale i ve významu nejlépe prodávaného auta, například *l'Octavia est le best-seller de la gamme Skoda*, nebo obecně označuje nejlépe prodávaný výrobek, například hračku nebo nečastější vánoční dárky v daném roce. Jediný výraz z oblasti volného času opět střídá anglicismus ze světa sportu – *coach*, který najdeme nejčastěji ve spojitosti s trenérem fotbalu nebo basketbalu. Po něm následuje výraz z oblasti dopravy *low-cost*, který se objevuje ve spojitosti s leteckou dopravou, ale i s vozidly obecně, například *véhicules low cost* nebo *la gamme low cost de Renault*. Opět následují anglicismy ze sportu – *sponsor*, který označuje nejčastěji sponzora fotbalového týmu, a *jogging*, který se pojí nejčastěji se slovesem *faire*. Dále máme výraz *hit-parade*, který najdeme ve spojitosti s hudbou, například *numéro un au hit-parade américain*, tento výraz se však nemusí týkat pouze hudby, můžeme udělat hitparádu v podstatě čehokoliv, například *hit-parade des regrets masculins* nebo *hit-parade des personnalités les plus recherchées sur Internet par les Américains en 2013*. Následuje *challenge* (například *un gros challenge*) a *fitness*, výraz, který se objevuje v mnoha slovních spojeních, například *la salle de fitness*, *l'espace fitness*, *la pratique du fitness*, *club de fitness* a v dalších. Dalším výrazem je *box-office*, který najdeme ve spojení *en tête du box office* nebo *top 10 du box-office américain*, tento anglicismus se používá pro označení nejnavštěvovanějších filmů, tedy tzv. „kasovních trháků“. Po *box-office* následuje

řada anglicismů z oblasti sportu: *starting block*, *bluff*, *goal-average*, *fair-play* (*les règles du fair-play*, *le geste fair play*) a *hooligan* (*des groupes de hooligans*). Tuto řadu přerušil *pop-corn*, který se zařadil před *bodybuilding*, sportovní výraz, který se v databázi objevuje ve spojitosti s Jean-Claude Van Dammem a Arnoldem Schwarzeneggerem. Na předposledním místě je *happy hour* a žebříček uzavírá roztleskávačka neboli *cheerleader*.

4.4. Četnost anglicismů z oblasti informatiky

Tabulka 4 - Četnost anglicismů z oblasti informatiky

web	1 976
smartphone	1 603
blog	1 583
e-mail	642
high-tech	596
CD-ROM	576
webmaster	191
on-line	171
cookie	166
playlist	166
pop-up	163
newsletter	145
hotline	141
e-learning	139
background	138
phishing	114
networking	88
plug-in	85
browser	49
download	29
laptop	29
podcasting	25
upload	14

follower	13
----------	----

Nejčastějším slovem v oblasti informatiky je *web*, který najdeme ve slovních spojeních jako *un site web*, *l'accès au web* nebo *sur la page web*. Dalšími hojně používanými anglicismy jsou *smartphone* a *blog* (například *sur son blog officiel*, *un blog spécialisé*, *les blogs des leaders d'opinion*). Dalším výrazem je *e-mail*, který můžeme vidět ve spojeních *mon adresse e-mail* (Francouzi ale používají i vazbu *mon adresse électronique*), k vidění je i zkrácenina *mail*, například *un adress mail*, *recevoir un mail*. Dále máme anglicismus *high-tech*, který se nepoužívá pouze ve spojení s informatikou a výpočetní technikou (například *produits high-tech*, *le meilleur du high-tech à petit prix*), ale objevuje se i ve významu například velmi moderní budovy: *un immeuble high-tech*. Pouze o něco málo méně používaným výrazem než je *high-tech* je *CD-ROM*, Francouzi nemají jinou možnost, neboť ekvivalent neexistuje. Následují anglicismy *webmaster* a *on-line*, který najdeme ve spojeních *des jeux on-line*, *marketing on-line* nebo *service on-line*. Dále máme výraz *cookie*, který se dělí o místo s *playlistem* (*playlist hip-hop*, *la playlist des chansons*). Následují *pop-up* (*fenêtres pop-up sur notre site*) a *newsletter* (*une newsletter quotidienne*, *newsletter donnant des conseils de placement*), v jehož závěsu je *hot-line*. Dalšími anglicismy jsou *e-learning* (*un centre d'e-learning*, *logiciels e-learning*) a *background* (*un background historique*). Dále máme *phishing* (*la méthode du phishing*), *networking* (*le social networking*, *une réunion networking*) a *plug-in*, který se vyskytuje především ve spojení s hybridními automobily, například *une voiture de sport hybride plug-in*. Následují anglicismy, jejichž četnost v databázi je téměř zanedbatelná: *browser*, *download*, *laptop*, *podcasting*, *upload* a na závěr *follower*.

4.5. Četnost anglicismů z oblasti každodenního života

Tabulka 5 - Četnost anglicismů z oblasti každodenního života

top	3 339
fashion	1 493
outsider	886
cool	646
hype	550
rush	497

steak	389
fun	325
lifestyle	272
coming-out	215
speed dating	120
drive-in	91
mug	76
non-stop	69
fake	68
know-how	56
dressing room	27
marshmallow	18
useless	6

Na úplném vrcholu se umístil výraz *top*, který se používá ve spojitosti s různými žebříčky, například *entrer dans le Top Ten*. Na druhém místě je anglicismus *fashion* (*fashion victime, la planète fashion*), třetí místo obsadil *outsider* (*outsider parmi d'autres, le statut d'outsider*) a na čtvrtém místě je přídavné jméno *cool* (*l'actrice la plus cool, c'est cool*). Následují výrazy *hype* a *rush*, který se objevuje ve spojeních *rush des achats* a *le traditionnel rush de Noël dans les magasins*. Výraz z oblasti gastronomie, *steak*, najdeme v databázi ve slovních spojeních *steaks hachés, un steak végétal* nebo *steak de thon*. Dalšími anglicismy jsou *fun* (*c'était fun*), *lifestyle* (*un blog lifestyle, des marques lifestyle telles qu'Adidas ou Hugo Boss*) a *coming-out*, který se objevil v titulku *Pourquoi il y a si peu de coming-out chez le sportifs français* a který se pojí se slovesem *faire: faire son coming out*. Dále máme *speed dating, drive-in*, který se pojí s fast food restauracemi, *mug* (*un mug de thé, travel mug*) a výraz *non-stop*. Za nimi následují *fake* (*plus les fake que l'original*), *know-how* (*un formidable « know-how » dans la construction et la maintenance des autoroutes*), *dressing room* a *marshmallow*. Poslední místo obsadil výraz *useless*, který se v databázi téměř nevyskytuje.

5. ZÁVĚR

Francouzi a Angličané, po staletí dva nesmiřitelné národy. Stejně tak jako příslušníci těchto národů, i jejich jazyky jsou si ode dávna navzájem soupeři. Nejprve byla za mezinárodní jazyk považována francouzština, postupem času ale její síla slábla a do popředí se začala dostávat angličtina. Jejich role se definitivně vyměnily po druhé světové válce, kdy se v angličtině začaly uzavírat světově významné dokumenty.

Přestože francouzština o své prvenství mezi světovými jazyky přišla, o místo pod sluncem se bát nemusí. Počet anglicismů užívaných ve francouzštině se sice stále zvyšuje, těžko ale kdy dosáhne takového množství, jaké obsahuje angličtina slov původu francouzského. Někteří konzervativnější jedinci mluví dokonce o invazi angličtiny. Je pravda, že se vliv angličtiny zvětšuje s každým dalším stoletím, výraz invaze je ale přehnaný. Aktivní užívání anglicismů je navíc zcela dobrovolné, neboť pro drtivou většinu z nich existují francouzské ekvivalenty. Ministerstvo dokonce ustanovilo speciální komisy, která má za úkol ekvivalenty navrhnout, a v tomto ohledu hraje svoji roli i Francouzská akademie. Tyto ekvivalenty jsou přístupné široké veřejnosti, jejich používání je však zcela dobrovolné a závisí na každém jedinci, zda dá přednost anglicismu či francouzskému výrazu. Existuje i zákon, který nařizuje přednostní užívání francouzštiny před ostatními jazyky na francouzsky mluvících územích. Osud francouzštiny tedy není nikomu lhostejný a vládě už vůbec ne.

Angličtině se podařilo proniknout zejména do oblasti sportu, obchodu a informatiky. Především v oblasti informatiky je seznam anglicismů nekonečný, neboť se rozrůstá s každou novou technickou vymožeností. Je ale nutno podotknout, že se ve většině případů jedná o výrazy odborné, které laik použije zřídka. Asi nejčastěji přijdou Francouzi do styku s anglicismy v reklamě. Tam se setkají nejen s jednotlivými anglicismy, ale rovnou s angličtinou jako takovou. V angličtině jsou názvy výrobků i firem a dokonce i celé reklamní spoty. K fenoménu *franglais* přispívají i sociální sítě, které jsou anglicismy zaplavené.

Francouzština není jediným jazykem, který musí odolávat přílivu anglicismů, vlivu angličtiny musí čelit i ostatní světové jazyky. Z množství anglicismů, kterými francouzština oplývá, lze usuzovat, že jejich používání odráží přizpůsobivost a otevřenost

francouzské společnosti zejména dnes, kdy se lpění na kultuře země neslučuje s procesem globalizace.

RÉSUMÉ

Les langues anglaise et française se sont influencées dans le passé et elles s'influencent encore aujourd'hui. Tout d'abord, c'est le français qui a influencé l'anglais lors de la conquête normande de l'Angleterre. A cette époque-là, l'anglais a emprunté des milliers de mots au français. Mais l'influence de l'anglais a grandi d'un siècle à l'autre et de nos jours, les rôles sont définitivement inversés. Jusqu'au milieu du 20ème siècle, le français était considéré comme la langue internationale. C'est après la Seconde Guerre mondiale qu'il a perdu son statut international et qu'il a été remplacé par la langue anglaise.

Les premiers emprunts de l'anglais datent du Moyen Âge, mais les emprunts sont plus nombreux après la deuxième moitié du 18ème siècle. Pendant le siècle des Lumières, la société française s'est ouverte aux influences extérieures, surtout aux influences de l'Angleterre. Aujourd'hui, on peut dire que 3 à 5 % de mots français sont d'origine anglaise.

Les anglicismes n'ont pas pénétré seulement dans le domaine de la science et des techniques, mais par le domaine du sport et du commerce, ils se sont infiltrés jusqu'aux maisons françaises. Il ne faut pas oublier le monde de la publicité où l'anglais, car il ne s'agit souvent que de simples anglicismes, a fait le plus grand progrès en l'espace de quelques années.

Le destin du français n'est pas indifférent au gouvernement français. Placée sous l'autorité du Premier ministre, il a été créé *La Commission générale de terminologie et de néologie*, qui a pour but de créer des équivalents français pour les anglicismes. En plus, il existe la loi Toubon qui met au point l'usage de termes français traditionnels face aux anglicismes. Mais l'utilisation des équivalents proposés est volontaire, alors chacun peut décider de préférer une expression anglaise ou française.

D'après la longue liste d'anglicismes que compte le français, on peut juger que le français s'est bien adapté au phénomène de la mondialisation. A cette époque moderne, l'attachement à son pays et à sa culture n'est pas incompatible avec un parler « international ».

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

LITERATURA

HÖFLER, M.: *Dictionnaire des anglicismes*. Paris: Librairie Larousse, 1982.

KADLEC, J.: *Francouzština v Kanadě*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2005.

VONDRÁČEK, A.: *Úvod do studia francouzského jazyka*. Západočeská univerzita – Pedagogická fakulta, 1995.

WALTER, H.: *L'Aventure des mots français venus d'ailleurs*. Paris: Robert Laffont, 1997.

WALTEROVÁ, H.: *Francouzština známá i neznámá*. Praha: Jan Kanzelsberger, 1993.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Encyklopedie Vševěd [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: < <http://encyklopedie.vseved.cz/anglicismus>.

France Terme [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.culture.fr/franceterme>.

Franglais [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: < http://fr.wikipedia.org/wiki/Franglais#Franglais_syntaxique.

Franglais et anglicismes [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: < <http://www.slate.fr/story/69533/francais-anglais-angliscismes-franglais>.

Gilbert du Motier, markýz de La Fayette [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: < http://cs.wikipedia.org/wiki/La_Fayette.

Handicap. Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR: Naše řeč [online]. [cit. 2014-01-26]. Dostupné z: < <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6678>.

IT slovník [online]. [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: < <http://it-slovník.cz/pojem/cookie>.

Ježíšek čili Santa se narodil právě před 80 lety v Coca-Cole [online]. [cit. 2014-01-26]. Dostupné z: < <http://dialog.ihned.cz/c1-54211920-jezisek-cili-santa-se-narodil-prave-pred-80-lety-v-coca-cole>.

Journal officiel [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: < http://fr.wikipedia.org/wiki/Journal_officiel_de_la_R%C3%A9publique_fran%C3%A7aise

.

La grammaire, emprunte de syntaxe à l'anglo-saxonne [online]. [cit. 2014-02-11].
Dostupné z: < <http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136607.html>.

La petite histoire des anglicismes [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <
<http://www.inlibroveritas.net/lire/oeuvre27191-chapitre136600.html>.

Le Figaro [online]. [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.lefigaro.fr/>.

Le grand dictionnaire terminologique. Office québécois de la langue française [online].
[cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.gdt.oqlf.gouv.qc.ca/>.

Le lexique au XVIIe siècle [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <
http://www.diachronie.be/cours/lexique/lexique_17e.html.

Le Trésor de la Langue Française informatisé [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <
<http://atilf.atilf.fr/>.

L'honnête homme. Histoire de la littérature française [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné
z: < http://www.la-litterature.com/dsp/dsp_display.asp?NomPage=3_17s_007_honneteHomme.

Liste des anglicismes courants [online]. [cit. 2014-03-27]. Dostupné z:
<http://www.ornicar.be/liste-anglicismes/>.

Marshallův plán [online]. [cit. 2014-01-26]. Dostupné z: <
http://cs.wikipedia.org/wiki/Marshall%C5%AFv_pl%C3%A1n.

Mediální slovník [online]. [cit. 2014-02-27]. Dostupné z: <
<http://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/buzz/>.

Week-end [online]. [cit. 2014-01-26]. Dostupné z: < <http://fr.wikipedia.org/wiki/Week-end>.